

باران نم نم به سه ئاوینه که دا ده باری

بلند باجهان

(۱)

ده رگاکه تۆزیک کراوه ته وه. لە درنی ده رگاکه وه، سەیرى ئاوینه ئى ثۇورە كەم دەكەم كە تۆز دايپۇشىو، يەكە مىن جار لە مەيدانى فرۇشتىنى كۆتۈر بىيىنیم، لە ئىر باران دەيانفرۇشت، كېيم. گوتى: نا، ناكرى ئەم ئاوينه يە لىرە بەيىتىتە وھ، دەيىبەمە وھ، بۇ ئە وھ نا كە بەيانىيان لە ئاوينه كە وھ سەيرى خۆم بکەم، هەر بۇ ئە وھى، نامە وئى لە ئىر باران بەيىتىتە وھ. لە درنی ده رگاکه وھ، وردىر سەيرىم كرد، خۆيەتى، ئە وھ ئاوينه يە، باران تەپى دەكىد و من حەزم كرد بىكىم بۇ ئە وھى بەر دەوام لە درنی ده رگاوه سەيرى بکەم.

(۲)

جارىيەك پرسىم، لە خۆم پرسى: خوليات چىيە بۇ بەيانى؟ ئاوينه كە وەلامى دايى وھ، وابزانم ئە وېبوو گوتى: دەمە وئى بگەرپىمە وھ بەر باران. من پىيكتەنیم، ھەستم كرد ئاسايى نىيە بە قسە يەكى لەم شىيۆھ يە پىيكتەنم، بەلام بەداخە وھ ئاوينه كەش پىيكتەنى، وابزانم ئە وېبوو پىيكتەنى و من حەزم دەكىد بچە بەر باران و سەيرى گەپانە وھى بە كۆمەلى بالىندە كان بکەم بۇ ئە وھ شوينە ئى، ئازادى لەويىھە ھەلدى.

(۳)

نیو باخچه‌وه. بیتاقه‌ت بوم. تۆ ده‌توبیست
شتیکم پى بلیئى، فریانه‌کەوتى، ویستت بمبەى
بۇ لای کەسیک، فریانه‌کەوتى.

(۴)

ھەموو شەویک بەدەم بیرکردنەوهو له
ئاسمانەوه چاوت لېك دهنا. چىت دەبىنى له
ئاسمان كە من نەمدەبىنى؟ بىڭومان بەرلەوهى
بەم جۆره بخاوى، له نیوھەپۈيەكى كۆتاىى
هاوين، پىت گوتىم : بىلەكىرىنەوهى گول و
شىرينى. گوتىم : با سەيرى بەر دەرگا بىم،
بزانم كەس نىيە بىبا بۇ بازار. گوتىت : له
بازاپ نا، لېم تىن بگە، ئەگىنا خودا دەتخانە
دۆزەخەوه. گوتىم : چىم كەردىووه؟ پىمەخۇش بۇو
ھەموو شتىكى ئام دنیايم ھەبىت و بىيانگۈرمەوه
بە تاكە بزەيەكى سەرلىقى تۆ، بەدەم ھەمان
بىزەوه گوتىت: هىچ!

(۵)

دەبۇو تەسلیمی مەركىت بىم، كەسیک كە
ھەميشە له خۆم ئاگادارى دەكردىمەوه. له
زىستانى ئايىندهدا، جىھ لە گىرى نائومىدى و
بارانى گريان، بۇ من هىچ نابىت. ئەوانەى
شارەزاي شارى بىرىنە كۆنەكانىن، ھەميشە وەكۈو
من دەمىننەوه، دوور لە دۆست و نزىك لە
مەرك. دواي چوار پۇزىتار نا، ھەموو ئازارەكانىم
گەورەتر دەكەي. من دەبۇو خەريكى پاوكىرىنى
خۆم بىم و لە دەستى خۆم بىزگارم نەبىن. مادەم
مەرۆف ناتوانى له خۆى دووركەۋىتەوه، چاكتىر
وايە متمانەى پى نەكا. متمانە به خۆم ناكەم
ئەوكاتەى، بەديار تەنافەكانەوه دانەدانە جىھ
سېپىيەكان دەژمۇرىم و بە خۆم دەلىم : باشتىر
وايە متمانەم پى بکەي.

(۶)

ھىچ تى نەگەيشتم. له دەرگاى مالئام
دا كەس دەرگاى نەكىردىووه. بەنيازى ئەوهى
كەسیک دەرگا بىاتەوه، ماماوه تا نيو كاتىمىز.
دەرگا كرايەوه. لەكەل كرانەوهى دەرگاکە،
دەنگى گريان كۆلانى پېكىردى، تۆ مردىبوسى.
بەپىي ئەو ئەزمۇنە پۇحىيە بۇت باس
دەكىردىم، ھەستم كەر چووبى بۇ شويىنەكى زىر
خۆش، منت نەبرە، ئىتىر بەرگەي دۆزىنەوهى
كەسیکى دىكەم نەدەگىرت. لەسەر سىسەمەكتە
خەوتبوسى، بە مردىووپىش خۆشم دەويىستى.

(۷)

ھىۋاش ھىۋاش كەوتىمە گومانەوه، گوتىم :
لەۋەيە منىش پۇزىتىك لەسەر ھەمان سىسەم
بەدەم سەيركىدى بزەي سەرلىقى تابلىقى كەوه
بخاوم و خەبەرم نەبىتەوه. ماوهىك لەنەيوان
خەون و بىتداريدا ماماوه، دواترىش ئەو گومانە
بەستەزمانەى خۆم خستە نیو سەبەتەي يەقىن
و بە دىوارەكەم گوت: مردىووه. لەۋەيە مەرك تا
ئىستا چەندان كەسى لە بالكىنەوه خىستبىتە

بکیپن. گوتم: من کیشاومه، ویتنه‌ی پهنجاره‌که له‌سهر ده‌رگای ژووره‌که‌ی تو. ده‌نگی قیزه و گریان کولانی پر کردوده، تو مردووی. له ژووره‌که‌ت ده‌تهیتنه ده‌رهوه، دواتر له ماله‌که‌ت، بو مزگه‌وت، بو گورستان. ملای مزگه‌وتکه گریا، نویزی له‌سهر کردی، من نویژم نه‌کرد و گریام. سارم له تابوتکه‌ت نزیک ده‌که‌مه‌وه بو نه‌وهی گویم له ده‌نگت بیت. ده‌زانم ئیتر شهوانه که ده‌خهوم، تو جیت نه‌هیشتووم. هست به ئازاری تابوتکه و تو ده‌که‌م، بمبه‌خشة.

(۸)

پولیسه‌کان، چه‌که‌کاتیان له نزیک تارمه‌که‌ت دانا. حهزله بینینی پولیس ناکه‌م. چوله‌که‌یه‌ک له کناری پهنجاره بچوکه‌که‌ی ئیتر سرت ده‌گریا، خوم بینیم که ده‌گریا و هه‌ستی به ئارامی ده‌کرد و خوشیه‌کانی دلی خوی دانه‌دانه ده‌ناردن بو نیو دلی وه‌ستاوی تو. هه‌ستم کرد، توپی هیچ ماسیگریک ناتوانی ئیتر تو بگری که هر خوت ماسی بووی له‌نیو ده‌ریای ئارامیدا. چیتر ناتوانی برپی بو ئه‌و شوینه‌ی، به‌یانییان نوو بوی ده‌پویشتی. پولیس‌کان ده‌ستیان له که‌مه‌ری خویان قایم کردبوو، به مثیان گوت: خوا بیخاته به‌هه‌شت‌وه. گوتم: ئه‌ی من؟

(۱۱)

به‌یانییه. ده‌چم بو بازار. فرمیسکه‌کانم ده‌گرین بوت. له گورستانه کونه‌که‌دا خه‌تووی. وەک کوتیریک چاوم له بەرزییه، ویتای توئم بیرناچیت‌وه. من وام، که بیرى تو ده‌که‌م، دلیم پر ده‌بىن له کاغه‌ز و مەرەکەب. بیرەو ریبیه‌کانت نانووسمه‌وه، بەلام له بیریشت ناکه‌م. گوتم: نه‌وه من هاتوومه‌تە کوئی؟ قورسايی له‌شم به ژماره‌ی تەمی سەر پهنجاره‌کان، بەرەو لای تو کیشی ده‌کردم. دوا جار که بەیه‌کوھ هاتین بو بازار، بو جاری هەزارم لیت پرسیم: کەی ده‌یدۆزییه‌وه؟ گوتم: کى؟ وەک هەمیشە وەلام نه‌بوو.

(۹)

دایکت هات و کەمیک بەیه‌کەوه قسەمان کرد. وا گوماتم برد من بو مانه‌وه له‌ئیز باران له‌تەک عاره‌بانه کونه‌کان باش بم. نه‌و پۆزه ئیمە چاوه‌پیی مردووشوئه که بووین بیت بو شوئدنی دلی تو، هەرنھات. تا له ژیانی مندا بووی، کەس بەقدە تو چیزی بە پهنجاره شکاوه‌کانی دنیا و به ده‌رگا پزیوھ‌کانی مالی ئیمە نابه‌خشیوھ. به بینینت، هەموو شتیک هەستی به ئارامی ده‌کرد. بەدەم منه‌منه‌وه سەیری کاتزمیره‌کەم کرد و به خۆم گوت: جا پەلەی چیتە بو مردووشوئ بیت؟! با هیچ کەس هیچ کەس بام بارانه نه‌شوا.

(۱۲)

بە مەودای هەموو بیتاق‌تییه‌ک، بیتاق‌تەم. ویستم جیگایه‌ک له پاسی تەنیایی بو گریانه‌کانی خۆم بگرم. نەمدەویست پاکه‌م! لەنیو ئه‌و بازنەی نائارامییه، من شەختم و وەکوو باران داناکه‌م. هەست ده‌کەم درەختى قەھرم چاندۇووه. بیرى ناوی پشیله‌کەت ده‌کەم

(۱۰)

ژنان له کولان دانیشتوون، بو نه‌وهی ژیانی تايیه‌تى خويان تېك نەچیت، ناچارن شیوه‌ن

سەرما. گوتم : گەر بىكەپىتىه وە ...
 زانيم
 كە
 ناگەپىتىه وە .

(١٥)

لەسەر سىسىەمەكەي بەرانبەر تەلەقزىزىنە
 شكاوهەكە دانىشتووم، ھەردوو دەستم لە^١
 باوهەشىدا لۇولداوه . بەبىن ئاوهى بىر لە وەرىنى
 يەكەمین چىرۆك و دوايەمین چۆلەكە بىكەمەو،
 لەكەل جە سېپىيەكانى نىيۇ كانتورەكەم كىشىم
 ھەيە، لەكەل باران تۈۋەم، لەكەل ھەموو
 شتىك كە دەبىت دۆست بىم و كىشىم ھەيە.

(١٦)

كۈلانەكەمان پېرە لە دەنكى كۆتر و ئىن.
 كۈلانەكەمان پېرە لەو قسانەي، بە ھەر بارىكدا
 بىيانبىين، ھەر پېن لە باسى شۇوكىدىنى كچانى
 گەپەك و مردىنى پىياوانى شار. دەبىستىم ژىتىك
 گوتى: تا (سارا) كاتى شۇوكىدىنى دىت،
 سەمۇرە دەبىت بە شاتۇو. ئەوان بە كولمى
 سووتاوا و لىتىوی ھەلقرچاوهەو، لە باوهەي ھەموو
 شتىكەو قسە دەكەن، تەنانەت لەبارەي كلاۋە
 پەشەكەي مەنيشىو .

(١٧)

بە ئارامى ھەلسامەو، كەوتىم سەر
 زەويىيەكە. پاست بىت، يان نا، ئازازىم پى
 نەكەيشت. دىسانەو بە ئارامى ھەلسامەو،
 درىئەم بە ئارامى خۆم دا و بەرەو دەرگاكە
 چۈرم. لەكەل ھەزاران خۆزگە كە دەمۇيىت
 پادەستى سەفەرە بىتكوتاكانى بارانىيان بىكەم،
 گوتم : ئەم جارە نەكەوى، ئارام بىگەرە. ئەمانە

كە پىت دەكوت : (سيا)، بەلام چونكە دلىم
 كەلىنى تىكەوتتۇو، ھەموو شتىك ئازازىم دەدا.
 تۆ مالىت جى هيىشتۇو. دوايەمین بىزەت كرد
 و پۇيىشتى. سەيرى ئەو ئاوىتىنەيەت كرد خۆشت
 دەويىست، ئاوىتىنەي ۋۇرۇكەي من كە لەبر
 باران دەيانغۇشت. ئىستا بازنىكىم بە مەچەكى
 دەرگا داخراوه كانەوە .

(١٣)

جە لە (ھىچ)، ھىچ نابىنەم. بۇومەتە
 كۆتر و بەسەر بىرىنى درەختە ساماناكەكانەوە
 دەنىشىمەوە. سزاكانى ئاوىتىنەكەم دەمەرسىتىن .
 ئاوىتىنەي ۋۇرۇكەم كە لە مەيدانى فرۇشتىنى
 كۆترەكان دەيانغۇشت و من لەبرى كۆتر كېرىم،
 ئاوىتىنەكەم كېرى لەكەل چەند دانە فيشەك . وەك
 تىچىرىتىكى ساماناك لە خۆم راپەكەم . ئىستا
 بىرى تۆ دەكەم كە ھەميشە بىرى بارانت
 دەكىرد. جەكەنەم درەنگ دەگۆپم، دواي
 مەدەنت، ھەموو شتىك پۇوتە . لە يەكەم پەستەي
 نىيۇ چىرۆكە كۆنەكاندا، تىبىنى زۆر شت دەكەم،
 تىبىنى تۆ و زۆر شتى تر، تۆ شت نى، ئازىزى
 منى !

(١٤)

دەگەپىتمەوە مالىھەوە . مال تامى گومان
 دەدا. دەترىسم چىتىر نەتوانم لە پەنجەرەكەوە
 چاھپۇانى هاتنى كەس بىكەم . وەك پاڭشانى
 ئەستىزەيەكى بىن ناونۇنىشان، راپەكشىم .
 دەترىسم وەك ستارەيەكى پاڭىزە، لەنېتۇ باوهەشى
 خەياللەكانت بىرم . بە بەلەمى كاغەزىن، دەمەۋىئ
 سەفر بەرەو لاي تۆ بىكەم . من وەك چۆلەكە
 وام، خەريكى گىريام بۇت . ئەو نىيەيەي من بۇ
 تۆ كە خۆت پىتىدابۇوم بە ئەمانەت بۇ كاتى

و شووشە شکاوه‌کانی ئاوىتەكە.

(٢٠)

بە پارچەيەكى ئاوىتەكە، دەستى خۆم دەبىرم. چەرچەفىكى سېپى، بەھۆى بىرىنەكەي دەستمەوە خويىناوى دەكەم. لېڭەكەم بە چەقۇكە لەتوبەت دەكەم و لە پەنجەرەكەوە هەلى دەدەمە خوارەوە. دەمەۋى ئېنىءى ئەو كاتزمىرە بكتىش، ھەميشە مىلەكانى لەسەر سەرنى. كەسىتكە هىچ كەس ناتوانى وئىنەي بكتىشى، داكىرىي كردووم.

(٢١)

دەرىمە ناو كانتورەكە و دەركايى كانتورەكە لەسەر خۆم دادەخەم. با چەرچەفە خويىناۋىيەكە تا بەيانى خويىناوارى بىت. نازانم تا كەى لە كانتورەكە دەمېتىمەوە، بەلام ويسىتم ئامشەو تا بەيانى ناخووم.

كەسىتكە،

داگىرىي كردووم.

(٢٢)

ھەستم كرد ئەو كەسەي داكىرىي كردووم، ھەمان ئەو كەسەيە، پىت دەگوتىم بىناسىم و تواناىيى ناسىنىم نەبۇو. بىرم كرده و چى دەبۇو ئەگەر ئىستا ئاوىتەي ژۇورەكەم نەشكابا و باران نم تەپى بىردىيە و تا ئەبەد كەس نەيکەپپىا؟! بۇ جارى كۈتايى، ھەستم كرد كەسىتكە داكىرىي كردووم، زانىم تۆز ناگەپپىتەوە و ئەو كەسە، تا ئەبەد لە دلّمدا دەمېتىتەوە.

ھىچى بۇ من گىنگ نەبۇون، تەنبا دەمۇيىت بەرلە چۈنە دەرەوە، تىپە خىراكانى نىيو سىنەم بىيىدەنگ بىكم، وازم مىتىنا.

(١٨)

سەرم سوورپاند بۇ بىنىنى ھەموو شتىك و ھىچم نەبىنى. لەسەر مىزنى نانخواردىن، چاوم كەوتە سەر كەتىپىك بە دىيارى بۆيان ناردىبۇوم و ھارگىز دەرفەت نەبۇو بىخويىنمەوە. سەيرى مۇبايلەكەم دەكەم پەپە لە وئىنەي ترسناك و ناچار داي دەخەم. چاوم دەترووكىتىم وەك ئەوهى بلىيى من ئىستا بۇ جارىكى تر بەردەبىمەوە. دەمەۋى چاکەتەكەم ئوتۇو بىكم، قىنى پەنجەرەكە شانە بىكم، دەمەۋى هىچ نەكەم.

(١٩)

ئىستا هىچ ناكەم و ھىچم بۇ نابىت. خەريكە بىم بە چەتر و بەدەم باوه بېپەم بۇ ئاسمان نا، بۇ زىر زەۋى. ئەگەر لە سەرەتاوه دەست پىن بىكمەوە، تەنانەت دەبىن كراسەكانىشىم بىرم كەھى من نىن و ھى نەورەسە بىرسىيەكانى. شەقىكى توند لە خۆم دەدەم. دەكەومە بەردەمى ئەو دەركايىيەي، تازە دەمۇيىت لېيەو بچە دەرەوە و نەچۈوم. من وەكۈو تۆز خۆم دەبىن بەسەر سىيمى ئاوىتەي ژۇورەكەمەوە. ئاوىتەكە كەھوت. ورددەشۇوشە وەكۈو بەفر بەسەر سەرەمدا بارى. من چۆن شووشە شکاوه‌کانى ئاوىتەي تەنبايى خۆم كۆپكەمەوە؟! خۆم كۆكىردىوە. چۈومە دەرەوە.

نا،

نەچۈومە دەرەوە!

گەپامەوە ژۇورەوە بە مەبەستى گىسكانى دلّم